

інвестиції, а й для усіх ланок бізнесу світу. Крім того, Якщо порівнювати інформативність форми звіту за МСФЗ і НП(С)БО, то Звіт про сукупні доходи за період, складений за Міжнародними стандартами є детальнішим, що відіграє велику роль в аналізі поданої інформації для користувачів фінансової звітності.

УДК 657.375

Лежненко Л.І.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Галата А.О.,

студентка ОЕФ, 4 курсу, напрям підготовки 6.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ВІДМІННОСТІ ТА ВІДПОВІДНІСТЬ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА НП(С)БО 1 ТА МСФЗ 10

Ринкові умови господарювання в Україні, процеси інтеграції призвели до утворення таких об'єднань підприємств як консолідовані групи підприємств або холдингові підприємства, а, отже, виникла потреба у складанні консолідованої фінансової звітності.

Консолідація – це зведення бухгалтерських даних при підготовці зведеного звіту.

Відповідно до НП(С)БО 1 консолідована фінансова звітність – звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства та його дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

Відповідно до МСФЗ 10 консолідована фінансова звітність – фінансова звітність групи, у якій активи, зобов'язання, власний капітал, дохід, витрати та потоки грошових коштів материнського підприємства та його дочірніх підприємств подаються як такі, що належать єдиному економічному суб'єкту господарювання.

Отже, визначення «консолідованої фінансової звітності» за міжнародними та національними стандартами є тотожними.

У системі бухгалтерського обліку України комерційні підприємства мають можливість складати консолідовану фінансову звітність за Національними стандартами та Міжнародними стандартами.

Варто зазначити, що консолідація фінансової звітності – одна з найскладніших облікових процедур. Процедури консолідації звітності застосовують до групи підприємств, яка складається з материнського та дочірніх підприємств. Тому, вбачається за необхідне узагальнити та вивчити особливості формування консолідованої фінансової звітності.

Незважаючи на те, що методологічні засади складання консолідованої фінансової звітності знайшли відображення в Україні в нормативно-правових документах, на даний час не існує детально розробленої методики консолідації фінансової звітності, уніфікованих рекомендацій щодо складання такої звітності.

Консолідовану фінансову звітність складає та подає суб'єкт господарювання, який є материнським підприємством.

Згідно з МСФЗ 10 материнське підприємство – це суб'єкт господарювання, який контролює одного або кількох суб'єктів господарювання, а дочірнє підприємство – суб'єкт господарювання, який контролюється іншим суб'єктом господарювання.

Національні стандарти, в свою чергу, дають наступні визначення материнського та дочірнього підприємства: материнське (холдингове) підприємство – підприємство, яке здійснює контроль дочірніх підприємств, а дочірнє підприємство – підприємство, яке перебуває під контролем материнського (холдингового) підприємства.

Міжнародні стандарти, на відміну від національних, в яких не приведені визначення терміну «контроль», дають наступне тлумачення контролю об'єкта інвестування: «Інвестор контролює об'єкт інвестування, якщо він має права на змінні результати діяльності об'єкта інвестування або зазнає пов'язаних з ними ризиків та може впливати на ці результати завдяки своїм владним повноваженням щодо об'єкта інвестування». Тож, інвестор контролює інвестування тоді, коли він має все перелічене, а саме:

- владні повноваження щодо об'єкта інвестування;
- зазнає ризиків або має права щодо змінних результатів діяльності об'єкта інвестування;
- здатність використовувати свої владні повноваження щодо об'єкта інвестування з метою впливу на результати інвестора.

Відповідно до НП(С)БО та МСФЗ з урахуванням наявності контролю виділяють такі види залежних компаній:

- спільне підприємство – це контрактна угода, за якою дві або кілька сторін здійснюють економічну діяльність, яка підлягає спільному контролю;
- асоційоване підприємство – це суб'єкт господарювання, зокрема суб'єкт господарювання, який не є корпорацією, наприклад, партнерство, на який інвестор має суттєвий вплив і який не є ані дочірнім підприємством, ані часткою участі в спільному підприємстві;
- дочірнє підприємство – це суб'єкт господарювання, зокрема суб'єкт господарювання, який не є корпорацією наприклад партнерство, що його контролює інший суб'єкт господарювання (відомий як материнське підприємство).

Консолідована фінансова звітність, підготовлена за міжнародними стандартами, не має чітко регламентованої форми, а в НП(С)БО 1 надано перелік мінімальних статей, які повинні бути приведені в звітах.

Крім того, консолідована фінансова звітність, яка складається за національними стандартами фінансової звітності, має регламентовані форми, які нічим не відрізняються від класичної звітності, які складаються для окремого підприємства.

При проведенні аналізу вимог національних і міжнародних стандартів щодо процесу консолідації фінансової звітності можемо зробити висновки, що в Україні триває процес гармонізації вітчизняних нормативних актів з

міжнародними. В ході порівняння виявлено, що основний зміст національних стандартів відповідає вимогам міжнародних стандартів, проте національні стандарти бухгалтерського обліку дещо розглядають значно вужче коло питань, ніж міжнародні. Проаналізувавши нормативну базу, яка регулює процес консолідації фінансової звітності, можна виділити, що в міжнародній практиці ширше розкрито така категорія, як оцінка наявності контролю, а також наведено опис процедури консолідації.

УДК 657

Ловінська Л.Г.,
д.е.н., професор, заступник директора
НДФІ ДННУ «Академія фінансового управління»

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МСБОДС: МЕТОД НАРАХУВАННЯ

Реформування бухгалтерського обліку в державному секторі є складовою частиною загального процесу реформування системи управління державними фінансами в Україні, відповідно до ухваленої Кабінетом Міністрів України Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 рр. [1].

Однією з новацій цієї реформи є запровадження методу нарахування в бухгалтерський облік бюджетних установ, виконання державних і місцевих бюджетів. При всіх перевагах цього методу запровадження його на рівні обліку виконання бюджетів непростий процес.

Застосування методу нарахування в державному секторі передбачає оцінку й відображення в обліку та звітності всіх активів і зобов'язань держави. Оцінюються не лише основні засоби, матеріальні запаси та інші оборотні й необоротні активи, що є об'єктами обліку в даний час, а й усі нематеріальні активи, у т. ч. усі права, які перебувають у власності держави, усі природні ресурси, що є державним активом і власністю держави, пенсійні зобов'язання останньої перед майбутніми пенсіонерами. Для прийняття управлінських рішень на державному рівні така інформація є дуже важливою.

На сьогодні не всі активи й зобов'язання бюджетних установ підлягають реальній оцінці. Наприклад, вартість придбання основних засобів списується за рахунок відповідних джерел фінансування з подальшим нарахуванням амортизації. При цьому концепція нарахування амортизації основних засобів бюджетних установ не є на даний час обґрунтованою та не узгоджується з бюджетною класифікацією. Це одна з причин відсутності узгодженості між класифікацією доходів і видатків, яка застосовується при виконанні державного, місцевих бюджетів і кошторисів бюджетних установ, побудованою за GFS і класифікацією доходів і витрат відповідно до IPSAS.

Крім того є проблеми, які виникають при переведенні на метод нарахування процесу формування надходжень до бюджетів від сплати податків. Вимоги держави до платників податків можуть виникнути в момент